

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca 1.
sz. l. em. (Király-
utca sarkán).
Kiadóhivatal:
Wolf M. könyv- és
papírkereskedése-
ben, Király-utca,
Hattyú-épület.
Megjelenik vasár-
nap kivételével
mindnap este 5
órákor.

PÉCSI ÚJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Égész évre. 10.—
Egy hóra. . . 1.—
Vidékre:
Égész évre. 12.—
Egy hóra. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
déken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérőn.

Pécs, 1894.

Kedd, június 12.

139. (1202.) szám.

Mi lesz most?

Öfelsége a király ma délelőtt 11 órákor a budai királyi várban új magyar miniszteriumának hűségét esküjét fogadta. Alig változott e miniszterium képe az azt megelőző kormány képétől. Letették az esküt:

Wekerle Sándor, miniszterelnök és pénzügyminiszter.

Szilágyi Dezső, igazságügyminiszter.

Fejérvány Geza báró, honvédelmi és ideiglenes földművelésügyi miniszter.

Eötvös Loránt báró, vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Lukács Béla, keresk. miniszter.

Andrássy Gyula gróf, a király szemé-
lye körüli miniszter.

Josipovich Imre, horvát miniszter.

Az új kormányban tehát egyelőre csak két új névvel találkozunk. Két új, de hazánk fölvirágoztatása körül kiváló jóhangzással bíró névvel, hisz nagy emberek gyermeke a két új miniszter és nem kételkedünk benne, hívek fognak maradni atyjuk emlékéhez. A földművelésügyi tárcát ideiglenesen, míg alkalmas miniszter akad, **Fejérvány Géza** báró vette át, kinek a mostani krízis megoldása körül kiváló fontos és tevékeny szerep jutott, kinek érdemétől róhatjuk föl, hogy sikerült a királyt Szilágyi nélkülözhetetlenségéről meggyőzni.

Az új miniszterium nagy vívmány Magyarországra nézve. A király ezzel elismerte, hogy ő tényleg *ohajtja* az egyházpolitikai javaslatok diadalát. De nem kelle, hogy fölforrjon az ember vére, ha arról értesül, hogy míg ő Buda várában a király eléig nyíltan, tényekkel állást foglal a polgári házassági javaslatot megteremtett miniszterium mellett, addig a **főrendiház**, szemben a nemzet kifejezett óhajával, **ellenkezve a király akaratával**, szervezkedik, hogy másodsor is megbuktassa a törvényjavaslatot a főrendiházban, mely még pénteken vagy szombaton fog a javaslat sorsa fölött döntené.

Szinte képzeltelhetlen, hogy a csuszó mászó udvaronc-sereg, élén Hunyady gróffal és a többi udvari méltósággal nyílt ellenkezésbe jöjjen a királlyal, óhajának ellenszegüljön. Koreszviselője egy nagy névnek Hunyady László lelkét adta volna-e el a reakciónak és ultramontanizmusnak? Királya ellen lázad föl az, ki a király akarata ellen lát és igazat. De a legutóbbi két hét

eseményei megfosztották a magyar nemzetet békefértésétől. Nem élünk más fenyegetéssel, sem a jóslás nem kenyerünk, de ha a főrendiház a történet után még mindig bizik reakcionárius hajlamainak sikerében, ha még most is a király akaratára fog hivatkozni merni, mely ellene volna a kötelező polgári házasságnak, akkor jobb lesz a főrendeknek otthon maradni. Kényelmökben, puha párnák között jó módjukban, melyet nem önmaguknak, önérejöknek, hanem a magyar nemzetnek köszönhetnek! Hunyadyak, Eszterházyak, Zichyek, ti bárók, grófok és hercegek, ti minden jóléttel megáldott földi helytartói Krisztus urunknak, magyar püspökök, ne álljatok többé szembe a nemzet óhajával, ne álljatok ti utját dícséretes törekvéseinek. Nyujtsuk egymásnak a békejobbót, hisz testvérek, egy nemzet gyermekei vagyunk! A szabadelvűség szülte törvényeknek a főrendiházban is győzniök kell. Most ezt már Magyarország belső nyugalma is megkívánja. Kinos és szomorú következménnyel járna, ha a legutolsó két hét izzalmait hiába szenvedte volna át Magyarország népe. Az egyházpolitikai javaslatoknak a főrendiházban is győzniök kell.

A főváros küldöttsége a királynál.

(A „Budap. Corresp.” távirata a „Pécsi Újság”-hoz).
Budapest, június 10.

A székes főváros számos tagból álló bizottságát fogadta ő felsége, ma délelőtt 11 órákor a budai királyi várak nagy fehérmárvány termében. A külsőségek tekintetében ő felsége újabb intézkedés folytán ezuttal annyiban változás volt volt észlelhető, amennyiben a fogadtatási helyiségekben ő felsége mindkét testőrségének több kettős őrszeme volt felállítva, a testőrségek pompás, gazdag egyenruhájában. Oly újítás, amely ezentul az udvar Budapestben létekor mindig foganatba fog vétetni.

A bizottság tagjai egybegyűlvén a nagyeremben és félkörben állást foglalván, jelentették ő felségének, hogy a bizottság megjelent. Az uralkodónak a terem mélyretek hosszán, lelkesül éljenz hangzott fel. Ezután Ráth Károly főpolgármester a következő beszédet intézte a királyhoz:

„Felsőleg Császár és Apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk! Budapest fő- és székváros törvényhatóságának küldöttsége a legmelyebb alattalvi hódolattal jelenik meg felséged legmagasabb színe

előtt, hogy a törvényhatósági közgyűlésnek egyhangú lelkesedéssel hozott határozata folytán a legmelyebb hálával párosult köszönetének adjon kifejezett felségéd ana rendkívüli fejedelmi kegyelméért, a melynél fogva a fővárosi kaszárnya-kérdés oly szerencsés, a főváros érdekeinek megfelelő megoldást nyerhetett. (Lelkes éljenz).

A fővárosi kaszárnyák át helyezésének ügye nemcsak szabályozási és városrendezési, hanem közelekedési és szépítési szempontból, s a főváros belseje fejlesztése tekintetéből is kiszámíthatatlan horderej epochális eseményt képez, és a főváros jövőd nagyságának és szépségének egyik hatalmas emeltyűjét képezi. (Ugy van! Lelkes éljenz).

Es ezen nagyfontosságú kérdésnek minden iránybani sikeres megoldása legelső sorban Felsőleg bölcsességének és kegyességének köszönhető és éppen azért a legmelyebb alattalvi hódolattal és lelkesedéssel járunknak Felsőleg legmagasabb trónjának számoláéhoz, hogy legmelyebb köszönetünknek és hálánknak kifejezést adjunk Felsőlegnek a magyar fő- és székváros iránt régebben is tanusított boldogító atyai kegyességéért, melyet Budapest fő- és székváros minden időben és minden körülmények között törhetlen hűséggel és ragaszkodással viszonoz.

Fogadja Felsőleg kegyelmesen Budapest székesfőváros legbensőbb ragaszkodással párosult háláját, és engedje meg legmelyebb alattalvi és hódolattal kérünk Felsőleged, hogy hűségés magyar székes fővárosát ezentul is legmelyebb királyi kegyelmében részesíteni és megtartani méltótlanságok.

„Eljen a király!” (Szűnni nem akaró lelkes éljenz.)

Ő felsége erre a következőleg válaszolt:

„Budapest fő és székvárosom fejlődését mindenkor szívemen hordva; örömmel hagytam jóvá az itteni katonai épületeknek a fő- és székvárosra nézve kedvező megváltását. (Lelkes éljenz).

Köszönetüket és hű ragaszkodásukat biztosítékát megelégedéssel veszem tudomásul, s legyennek meggyőződve, hogy magyar székvárosom érdekeit ezentul is minden alkalommal támogatni fogom.” (Hosszantartó és meg-meg ujuló lelkes éljenz.)

Ő felsége, a ki a legjobb hangulatban volt, ezután első sorban **Ráth** Károly főpolgármestert tüntette ki hosszabb megszólítással, a főváros több rendbeli ügye iránt tudakozódva s örömeinek adva kifejezést a felett, hogy a törvényhozás a kaszárnyák megváltásáról szóló törvényjavaslatot oly gyorsan elintézés elé juttatta. A küldöttségnek két lélekész tagjához azt a kérdést intézte ő felsége, hogy mely kerületben van a plébániájuk. **Garabcsy** alpolgármestertől behatóan tudakozódott Ő

Felsőre az iránt, hogy miként áll jelenleg a kaszárnyák, különösen a tüzérekaszárnya építésének ügye. *Legradó* Károlytól azt kérdezték a király, hogy mióta tudja a törvényhatósági bizottságnak. *Jókai* Mórhöz több kérdést intézett az uralkodó, a többi közt azt is, hogyan szolgál egészségre, mire *Jókai* nyomban ezt felelte: „Most már, Felsőre, ismét teljesen egészséges vagyok.” — Darányi Ignációl aziránt kérdezősködött a király, hogy mi lesz a képviselőház munkaprogramja a legközelebbi napok alatt.

Ezután Ő felsége a jelenlévők lelkes éljenzése közt visszavonult termébe. A bizottság tagjai egészen elfáradva a leereszkedő barátságos fogadtatás, a melyben Ő felsége őket részesítette.

Villamoscági kiállítás.

Budapest, június 10.

(Bud. Corr.) A villamos órával hajtott kis munkagépek időleges kiállítását, a melynek rendezésével a kereskedelmi miniszter a kereskedelmi múzeum igazgatóját bízta meg, ma délelőtt 10 órákor nyitotta meg *Lukács* Béla keresk. miniszter. A városi legiti esernök bejáratalán már jóval 10 óra előtt nagy számmal gyülekeztek a főváros előbbieké iparosait, a kereskedelmi minisztérium számos tisztviselője, köztük *Schniecer* Gyula, *Maday* min. tanácsosok, *Baldry* Lajos min. titkár, *Szerényi* József iparfelügyelő s a miniszter által alakított végrehajtóbizottság, dr. *Matlakócs* v. t. t. előnkkel az élen. Pontban 10 órákor megjelent *Lukács* Béla kereskedelmiügyi miniszter — kit az egybegyűlést hársányi éljenzéssel fogadták — *Kesztyű* Ede államtitkár és *Gaul* Jenő miniszteri tanácsosok kíséretében. *Matlakócs* Sándor üdvözölte a minisztert.

Lukács Béla kereskedelmiügyi miniszter a következőleg válaszolt:

T. urak! A villamos erő terén fölmerült újabb találmányok kétségben kívül a századnak legerősebbé válnak. E terén az emberi kutató elme mind újabb, meg újabb kísérleteket tesz, hogy ezt a titokteljes erőt miként lehetne a gyakorlati élet terén hasznosítani. Igen természetes tehát, hogy a magam részéről is kötelességemnek tekintem, minden lehetőt megtenni arra, hogy a villamos erő terén fölmerülő kísérlet-ek és találmányok gyakorlati értékesítése hazai iparunk javára is lehetővé tétessen. (Elénk helyeslés és éljenzés.)

Ohajtom és kívánom azt, hogy a hazai közönség is a hazai iparosok és gyárosok közvetlen szemlélődés útján győződjenek meg a tudomány újabb vívmányainak hasznosságáról és ügykezzenek azokat saját javukra s az által az ország javára is értékesíteni és hasznosítani. En a magam részéről mindig ott leszek, a hol a hazai iparunk fejlesztése érdekében munkálni, dolgozni és küzdeni kell (Elkes éljenzés) és ebben az irányban szívesen és igen készségesen támogatok minden jóra való törekvést. (Elkes éljenzés.) Azon élénk ohajtot vezérletve, hogy hazai iparosaink vegyék hasznát ezen kiállításnak, azt ezentel megnyitottunk nyilvánítom. (Hosszas, lelkes éljenzés.)

A miniszter ezután megtekintette a kiállítást, a melyen arra való tekintettel, hogy csak egészen különleges munkagépek boesítottak kiállításra, a résztvevők száma eléggé tekintélyes; van ugyanis 22 hazai és 23 külföldi, tehát összesen 45 kiállító. A kiállított gépek száma meghaladja a 200-at. Nagy érdeklődéssel szemlélt a miniszter a fa- és fémipari munkagépeket, a bőrmunkáló-, könyvkötő-, könyvnyomda-, arany- és ezüstműves-, varró- és himzőgépeket, különösen

az első magyar varrógépgyár ezuttal először bemutatott gyártmányait, melyek mindannyian kis elektromotorokkal vannak ellátva. Különös érdeklődést kellettek a villamos hentesipar-gépek, melyek teljesen felszerelt műhelyt alkotnak, melyeket *Porcsasz* hentes-mester olyképen mutatott be, hogy a látogatók a kolbászkészítés egész műveletét végignézhették addig a stadiumig, a míg a kész forró „virslit” izelhetik. Villamórore berendezett szikkvíz, dagasztó, fagyaltkészítő és más hasonló gépek szintén gyakorlati működésben vannak bemutatva. Nagybán felkeltette továbbá a miniszter figyelmét a Ganz-gyár elektromos különlegességeinek gazdag csoportja, mely a többek közt bemutatott villamos padlókefék készüléket, vasalókat villamos melegítéssel, gyorsfűtőt, hajszító vasat, pesenyo-sütőt, tányomelegítőt, szivar gyújtót, koltkészüleket s. b.

A miniszter az összes tapasztalatk fölött teljes elismeréssel fejezte ki, a jelen-voltuktól szívélyesen hűsözvén távozott.

A pécsi vasuti állomás kibővítése.

Ismertettük már olvasóinkkal a kereskedelmiügyi minisztérium azon leiratát, melyben a város ismételt fölterjesztésére elismeri, hogy a vasuti állomásházánál létező állapotok tarthatatlanok, hogy az indulóház kiépítését elmulasztathatlan szükségességné tartja és hogy e célra 510,000 forinttal tervet és költségvetést képzeltetett, melynek keresztülvétel céljából kérdést intézett a városhoz, hajlandó-e az államvasutaknak az építkezésre szükségesét telket megszerezni és két új az állomástól a városba vezető utonalat elkészíteni. Egyszersmint az új pályaudvar műszaki bejárását a mai nap délelőttjére tűzte ki.

A miniszteri leirat és elhatározás válasz arra a fölterjesztésre, melyet a városi közgyűlés múlt évi június hó 19-én *János Engel* József indítványára intézett a kereskedelmiügyi kormányhoz, melytől azonban sikert annál kevésbbé várhatunk, minthogy ez, mint akkor *Aidinger* polgármester megjegyezte, a 16-ik fölterjesztés volt, melyet ez ügyben a város a miniszterhez intézett. És hogy törekvéseinkben lankadani nem szabad, látszik így ezen esetből, a mikor is a fölhozott érvek előtt a miniszternek is meg kellett haljania.

Tegnap e tárgyakban értekezletre gyűltek össze a város képviselői, melyben pozitív hozzájárulást ígéretekbe belemenni nem igen voltak hajlandók a képviselő urak, pedig akárvan, nem akárvan, ez elkerülhetetlen lesz, mert az a fölfogás, hogy szép, díszes és kényelmes pályaudvar a vasutársaság jövedelmét emelendi, téves; szép és kényelmes pályaudvar a közönség kényelmére előnyös, szép érzetere pedig kellemes hatású, de 100,000 forintot befektetéssel a vasut épügy előtt érme, mint drága, díszes palota emelésével, mely a városnak válik nagy kiszámíthatatlan előnyére. Díszes pályaudvar adja meg a vá-

rosnak küldészt, jelentőségét kifélé és ha az államvasutak fél milliót meghaladó befektetésével a villóstól némi áldozatot követel is az állam, ezen áldozatért oly bő kárpótlást nyújt, hogy az áldozattól sem lesz szabad a város közgyűlésének visszaadnia, hogy évek óta táplált óhaja, melyet mindig újra sürgetett, mely lapjainkban állandó rovatót képezett, melynek kesedelmezése oly sok panasza és annyi bajra adott okot, megvalósuljon.

A képviselőtestület értekezlete.

Vasárnap délelőtt 11 órákor szép számmal értekezletre gyűltek össze a városi képviselők a közgyűlési teremben.

Aidinger János megnytja az értekezletet, első sorban is előadja, hogy azért kellett az értekezletet összehívni, mert a miniszteri leiratot csak június 7-én vette kézhez; rendkívüli közgyűlést csak a főispán hívhat egybe, ki távol lévén, a levelezés késleltette volna a meghívók szétküldését. Konkrét javaslatot a közgyűlésnek különben sem tehetett volna, de az ügy magában véve oly fontos, hogy annak megbeszélését célirányosnak tartja. Hogy magának az építkezést illetőleg tájékozást szerezzen, és már ez értekezleten ad-hasson fölvilágosítsát, Budapestre ment, hol azonban nem találta már a terveket, melyeket a miniszter által Pécsre kiküldött főfelügyelő magával elvitt. A minisztérium a város hozzájárulását kívánja, de minthogy a kívánt áldozat nagyságát nem ismeri, nem is vállaltat a város most semminemű obligót ezen irányban. Illetékes helyről különben arról értesült, hogy a minisztérium egyelőre nem is reflektál az anyagi hozzájárulásra, hanem csak az utvonali sürgős elkészítését várja. A miniszteri leirat fölolvassása után a polgármester hangsúlyozza, hogy a miniszteri leirathat különösen egy körülmény van, mely örövendet, ez pedig az, hogy a minisztérium beismeri, hogy a jelenlegi állapotokon változtatni kell. A mikéntre vélese most már a város közönségének kell nyilatkoznia. O nem tartja magát szakemberek, hanem szólnának a kérdéshez azok, kik jobban értenek hozzá. A mi a tervet illeti, a fölvetélt épület füllagyatiki, ehelyett a raktár és az 1. szám raktár-épület alakítottak át személypályaudvar. Ettől nyugotra épül a nagy raktár-épület, mely köröskörül peronnal bír; külön létesül a fül-és leadási hivatal. Azonul külön kisebb raktár épül a gyorsáru küldeményekre. A pályaudvaron a sinek száma dél felé fog szaporítani, azon irányban, hol most az anyagárkok vannak.

Az összes államvasutak által igényelt terület 14368 négyzetméter ólet tesz ki, melyből azonban a legnagyobbbrés most nem véteik igénybe, hanem későbbi bővítések céljából azok birtoklása igényeltetik. A hozzájáró ut részinkről csak ott volt kontemplálva, hol a Szontag-féle közút van, mely egyenesen a peronraktártól vezetne a városba, a másik ut pedig ott létesülne, hol a serteszházalada telepe van, mert eddig nyulik ki a pályaudvar. Ezen utra azonban nem fektetnek kiváló fontosságot.

Bánffy Simon kir. tanácsos szól ezután, kiemelve, hogy a polgármester nyilatkozata után tulajdonképp tárgyaltalmán vált a közigazgatási bizottság bejárása, melynek egyelőre nem volna más dolga, mint a város jogaira fölvezetni és nézni, mit akarnak a várostól. Kötelező nyilatkozatot ma még úgy sem tehet, de arra ügyeljen föl, hogy a terjeszkedés szükséglete által a város kárt ne valljon. Az ő

nézete az, hogy nem mindenhez kell a városnak hozzájárulnia. A pécsi vasuti állomás kiépítését az államvasutak szűkséglették, a jövedelem az övé, viselje is tehát ő az építkezés összes terheit. A pécsbarasi vasut forgalma az utóbbi években nem változott, a haszon tehát csakis az államvasutaké. A hozzájárulás kérdése különben sem képezheti még ma diskusszió tárgyát, és a bejárásra kiküldött bizottság nyilatkozatot nem tehet.

János Engel József. A polgármester túlságos szerénységből mondja, hogy ehhez a dologhoz nem ért, de ehhez nem is kell szakértelem, minthogy csakis arról van most szó, hoz-e a város az építés lehetővé tétele céljából áldozatot. Nem tudja, miként értelmezte a polgármester a miniszteri leirat azon részét, hogy az érdekeltek hallgattassanak meg? Mindenekelőtt szükséges volna tudni, mily nagy az az áldozat, melyet fölünk követelnek. Nem osztja az nézetet, hogy a pályaudvar kiépítése csupán az államvasutak érdekét képezi, mert a város érdeke is nagyon megkívánja a pályaház kiépítését. Szükséges volna tehát első sorban is meg tudni, mily nagy pénzben kifejezve az az áldozat, melyet a várostól kérnek, másodsorban meg tudandó volna, kik az érdekeltek. Az itt a kérdés, hozunk-e áldozatot vagy nem, és ha igen, akkor mennyit kell a városnak áldoznia.

Bubregy Antal arra kérné a bizottság figyelmét kiterjeszténi, hogy a budai külváros érdeke is figyelembe vétessék.

Bánffy Simon erre azt feleli, hogy a budai külvárosiak kérelme külön állomás létesítése tárgyában a pécsbarasi vasut igazgatóságára előtt is előfordult, de *figyelembe vehető nem volt.*

Mutnyánszky Béla köszönettel veszi tudomásul, hogy a polgármester mérvadó helyen megszerelte azon kijelentést, hogy a kormány a város hozzájárulásától ezáltal eláll és pedig történt e kijelentés a polgármester azon előterjesztésére, hogy a város némes abban a helyzetben, hogy a pályaház kiépítésére tetemes áldozatot hozzon. Indítványozza, hogy hatalmaztassék föl a bejárásra kiküldött bizottság annak kijelentésére, hogy a város közönsége némes abban a helyzetben, hogy erre a célra áldozatot hozzon. A forgalom fejlődésével az államvasutak gazdagodnak, míg a város előnye némes arányban a hozott áldozattal. A létesítendő új uti elkészítése és fönntartása annyira is annyira megterhelik már a várost, hogy alig bírja majd fedezni ez utnak 50–60000 forintra rajgó költségeit. Ha pedig Pécs ily áldozatot hoz, hogy az áru gyorsabban adassék föl és le, ezzel Pécs teljesen eleget tett kötelezségének.

Litke József nem járultathat ahhoz, hogy a város kezét előre kellőse, még mielőtt tudná, mit akarunk tőle. Nem vagyunk tájékozva és ma még csak azt értjük el, hogy a miniszter maga is belátja, hogy a jelenlegi állapot tarthatatlan. Nem tudjuk mit kérnek fölünk, mert a miniszter elmulasztotta, hogy a tervek készítése előtt az érdekelteket köröket meghallgassa. A bizottság most mást nem is tehet, mint arra ügyelni, hogy a város érdeke sérelmet ne szenvedjen, a minthogy a város érdeke szerencsétlen vasuti politikák által, a sérelmek egész láncolata által, mindig egész esorbát szenvedett. Az áldozatot illető határozatot tehát ma még függőben kell tartani.

Várady Ferenc arra figyelmeztet, hogy az államvasutak kell propozíciót tenni, míg mi sérelmeinket terjesztjük elő. Irányt kellene ez irányban adni a bizottságnak. Az ügy két szempontból itendő meg. Egyrészt, mi a kötelezsége az államvasutaknak, másrészt mi a város kötelezsége. Ha az előbbi belátja, hogy az állapotok tarthatatlanok, akkor ezeket orvosolhatja, a város érdeke volna a budai külvárosban állomást létesíteni, ha tehát a város ezen

érdeket veszik figyelembe, ehhez a város is hozzájárulhatna.

Aidinger János Mutnyánszky aggodalmaira megjegyzi, hogy az nem indokolt, mert a közlekedési utak készítését törvény szabályozza. A költség egyharmad részét a közönség, egyharmad részét a törvényhatóság, egyharmad részét pedig a vasut viseli. A mi a megállóhelyet a budai külvárosban illeti, azt a pécsbarasi vasut azért utasította el, mert az esések és területei viszonyok annak létesítését csak óriási áldozatok árán tenné lehetővé. A mint ő fölsgállásából látja, a város közönsége nem mondja ki sem azt, hogy hoz-e áldozatot, sem azt, hogy nem hoz. Nagyon megszívleendő kérdés is ez. Boldogult Baross szavait idézi, ki azt mondotta, hogy úgy fogja föl a vasutak rendelkezését, hogy azok vannak a közönség kedvéért, nem pedig a közönség a vasut kedvéért. Minthogy nem tudják még, mit akar a vasut a városotól, azt indítványozza, táviratoznak a miniszterhez, hogy a közizgatási bejárás halasszák el 14 napra, addig módja lesz a városnak, hogy megismerje a terveket. Két heti késedelem az ügynek misem arthat.

Erreth János orsz. képviselő egy napi elhalasztásba sem egyezik bele. Ma már június 10-énél vagyunk, most van a költségvetés elkészítésének ideje és ha halasztást kérünk, könnyen megtörténhetnek, hogy a költség az 1895. évi költségvetésből megint kimaradna, a mire nem szabad ürügyet szolgáltatni. A mi pedig a bejárásról illeti, nem szükséges, hogy az a város hozzájárulását illetőleg nyilatkozzék. Teendője csak oda irányulhat, hogy a tervezet a város igényeinek megfelelőleg létesített-e, mely sérelmek orvoslása vált szükségessé. A mi a budai külváros igényeit illeti, nézete szerint a *pályavast emelése* már csak azért is *szükséges*, hogy a forgalmat megszakítsa Malom és Siklósetai vasuti átjáró, mely naponként huszszor elzárják, megszűnjék.

J. Engel József szólal végül föl, hangsúlyozva, hogy mikor mindig és minden alkalommal sürgettük a pályaház megépítését, nevétséges volna, ha a város maga kérné most az elhalasztást. A miniszter kiküldöttől lehet mindenfélét kérdeznünk, sok időt nyer ez által a város és minthogy igényeket nem tesz a bizottság, a város lekötelez némes.

Litke József végül kijelenti, hogy a bejárásról a bizottság a közgyűlésnek jelentést fog tenni, mire a közgyűlés a hozzájárulást illetőleg határozni fog.

Helyszini szemle a vasuti indóház kibővítése ügyében.

A vasuti állomás kibővítése ügyében ma délelőtt folyt le a helyszíni szemle. Jelen voltak: *Tolnay Kornél* kormánybiztos, főfelügyelő, *Dobieszky Sándor* úvezető-helyettes Zágrábból, *Marschall János* felügyelő: az igazgatóság részéről: *Riedl Ferenc* felügyelő, *Preyer* Agoston, pécsi forgalmi főnök, *Baw József* mérnök, *Kosztás* Szilárd ellenőr; a város részéről: *Aidinger János* polgármester *Majorossy Imre* főjegyző, *Vasary Gyula* rendőrfőkapitány, *Fekete József* ügyész, *Litke József*, *Bolgár Kálmán* és *Kovácsy* Kálmán. A tervezett vasuti állomás a jelenlegi indóháztól egész a meyeri utig terjedne; a régi indóház vendéglő és a vasuti alkalmazottak lakásává változnék. Ettől a meyeri uti felé lenne a vasuti pénztár, pompás előcsarnokkal, tőzde, hírlap árusítás és póstával és kényelmes várteremmel; tovább a gyorsárak le és fölérkedő helye, még tovább árnforgalmi helyek két épületben s végre a meyeri uti mellett a marha föl és lerakódó helyek. Ezen tervezet szerint a tulajdonképeni induló ház előtt kis tér maradna csak,

miért is a Ráth-féle telekből egy rész kizajátandó volna, melynek költségeit azonban fódözetet találnak abban, hogy a tervebe vett második uti építés elmarad. Délután 3 órakor a bizottság a budai vásártér nézte meg, a mennyiben a bizottság több tagja amellet emelt szót, hogy a teher-pályaudvar ott létesíthessék.

HIRROVATUNK.

Pécs, június 11.

— **A király elutazása.** Öfelsége, mint lapunknak táviratozta, ma este 9 órakor az egész udvari kísérettel együtt Bécsbe megy s Magyarországra csak szeptember 16-án érkezik ismét az őszi hadgyakorlatokra, meg pedig előszörben Visegrádra, honnan szeptember 17-én többnapit tartózkodásra Balassa-Gyarmatra megy. Amennyiben a delegációk — amiként ez tervbe van véve — már szeptember hav-ban üléseznek, Öfelsége Balassa-Gyarmatról több heti tartózkodásra Budapestre tér vissza. Most egyelőre Laincban marad az uralkodó és július elsején egyelőre Campiglioba megy.

— **Dulánszky Nándor** dr. pécsi püspök egészségi állapotáról mindig megújulnak a kedvezőtlen hírek. Szombaton táviratilag Budapestre hívta a püspök jogtanácsosát, *Hinka Lászlót*, de e meghívás némes összefüggésben a püspök betegséggel, melyben lapunk esítőrtökli száma óta, mikor a püspök állapotáról szerkesztőnknek személyes tapasztalatát révén referátumok, változás nem állott be. Mint értesülünk, a püspök Budapestről nem jó háza és így nem is megy Nádasdra, hanem *Angyán* dr. egyetemi tanár rendelésére *Herkules*-fürdőben fogja a kúrát használni, mely előreláthatólag teljesen vissza fogja adni megingatott egészségét.

— **Katonai hírek.** *Halász* Károly volt pécsi honvédtiszt legutóbb a szabakai 6. honvéd ezred alezredese, alparancsnoki minőségben a 9. honvéd-huszár ezredbe helyeztetett át. — *Munkácsy* Adolf örngyóvt a pécsi ut. gyalogezred kiegészítő parancsnokot, ki jelenleg Karlsbadban időzik, a 20. gyalogezredhez Nagy-Kaniszra helyeztetek át, hol az 1. zászlójú parancsnok lesz; helyere *Wéisz* József százados törzisztisztjélt helyeztetett át a nagykanizsai 20. ezredtől a pécsi ut. gyalogezredhez, mint kiegészítő parancsnok.

— **Rendkívüli kiadásaink.** A „Pécsi Ujság“ véletlenül olyan időben indult meg amely a legnagyobb megpróbáltatásnak teszi ki a szerkesztőseget, a nyomdát és a egyéb tarcaját. Egész sora a politikai és egyéb kimagasló eseményeknek a legebédre figyelmelt, a leglazasabb munkalokadást, a legfeghatarozottabb kötelességűdást követelte fölünk, a szerkesztőség tagjaitól; kintartó, gyors és ügyes munkát a nyomdától s nagy áldozatokat a kiadóttól. A legutóbbi zavaros napok még a Kossuth-gyásznapok izgalman is teltettek. Egyik távirat a másik után, egyik homlokegyenest ellenkezik a másikkal; az események ma emilyen, holnap már amolyan kombinációkat adtak alkalmat és okot; a helyzet a fővárosban óráról órára változott; hol derűs, hol meg boros volt a politikai szemhatár. És ebben a zűrzavarban itt nyugodt lelekkel, de mégis gyorsan észszel és kézzel kelle végezünk tudósítói munkánkat. Ha a helyzet változott olyan időben, mikor a rendes lap már kinyomatva közközben forgott, lelkiismeretbeli kötelesség volt új, rendkívüli kiadást rendeznünk. Mikor egész Magyarorszag forrott, mikor velünk együtt meg a külföld is leste a királyi döntő szav, szombaton delután a rendes esti lapunk már ki volt zörvva a közönség közé. A kibőrködő mind a városban jártak meg a kora delutáni híreket közlő lapot hordva

szét az előfizetőknek, mikor újabb távirat jött, mely a király elvi döntését hozta hírül. A nyomda félig üres volt ekkor, a szedők a betűk szétosztása előtt elmentek ki erre ki arra valami vacsora felét venni magukhoz; a szerkesztőség tagjai se voltak már együtt. Ilyen körülmények között mégis *fel hét órakor már ki volt nyitva s a közönség kezeben forgott a rendkívüli kiadás.* Ezt vidéki előfizetőinknek is elküldtük, a rendes laphoz mellékelve. Tegnap este történt meg a végleges kinevezése az új kabinetnek, mennyiben a delatáni megállapodás után este kézbesítették a minisztereknek a kinevező okmányt. Fővárosi tudósítónk a késő esti órákban is csesztették lapunkat e tényről s mi *ma reggel hét órakor* adtuk ki e híreket rendkívüli kiadásban, melyet azonban, miután kibovítottan ismétlődnek rendes esti számunkban viedkre nem küldtünk szét.

— **Ötvenesztendősi jubileum.** Reichner Dominika, a pécsi Szt.-Vincéről nevezett irgalmas nővérek főnökeje ma, jun. 11-én tartotta a rendbe lépének ötvenedik évfordulóját. A „Te-deum“-ot az apácateplomban Troll P. Ferenc címz. püspök tartotta fényes sögdéllettel. Tegnap delután az összes árvák — kiknek hosszu működése alatt valódi anyjuk volt — szép szavakban köszöntötték föl a jubilánst.

— **A magyar orvosok és természetvizsgálók** vándorgyűlésének állandó központjait választotta, a mely szombaton Chyzer Kornél miniszteri tanácsos elnöklété alatt ülést tartott, örményt vett tudomást arról, hogy a pécsi huszonhetedik vándorgyűlés előkészületeit teljesen befejezték. Pécs város emlékkönyve e hó vége előtt hagyja el a sajtót. A gyűlés tartama alatt a vendégek kirándulást tesznek a harkányi fürdőbe, gyűlés után pedig a lipki fürdőbe. Összesen 50 szakelőadás, és 5 tudományos estély van bejelente. A társadalmi szakosztályban dr. Erőss Gyula a lelene-ügyről fog értekezni és ebben az ügyben a szakosztály erős akcióra készül. A pénz- és könyvtárvizsgáló bizottságokat is ma választották meg.

— **A pécsi jótékonycei öngyiel** tegnap tartotta meg kerti ünnepét, mely ugy anyagilag a tiszta bevétel 250 ft körül van mint ekkorllesség fényesen sikerült és ismét jó időre biztosította a nögyeleti mulatságok sikerét. Feszelen, csapongó jökevény és kedvesség jellemelte az ünnepet, melynek rendezése körül a nögyeleti bizottsági tagok elismerésére méltó buzgalmat fejtettek ki. A tombola játék, melyre a jegyek mind elfogytak lazias izgatottságba tartotta egy órán át a résztvevőket, kiknek legnagyobb része egyegy esinos nyeregmentyárgyart kapott emlékül. A pészors palaeokát a hagyományos szokashoz híven jógász nyerte el. Tombola után kigylutak a gázlángok, az egész kert tündéri fényben uszott és ebben a fényárban lejtették a mi szépeink szabad egy alatt az első négyest, melyet 40-nél több pár táncolt. A többi négyest és a kortánparkat a disztzerben járták, miközben Farkas bandája húzta a talp alá valót. A jelenvolt hölgyek közül tudósítónknak a következő neveit sikerült följegyezni: Angster Olga, Balogh Marianne, Beretvas Nelli, Brkits Janka (Pancsova), Cserny Stefánia, Fekete Etel és Irma, Fenyvesy Irén, Gebhardt Margit, Infeld Sarika, Kaufmann Lujza, Kovácsics nővérek Lakits nővérek, László Hermin, Lechner Agnes, Maléter Eszter, Mazaly Paula, Mihályi Irén, Müllher Mici és Erzsike, Nemeth Aranka, Nemeth Margit (Győr-szt.-Marton), Pilch Erzsike, Rásky Panni, Rozinger Ilon, Schütz Jan'ca, Schunk Emmi, Szieberth Terka és Meda, Tallian Irma, Vasváry Vilma és Irma, Werner Elza, Zsolnay Stefi és Margit, Zsolnay Irén (Bees). Már-már hajnalodni

kezdett, midőn a jökevény társaság szétoszlott, melynek tagjai azzal váltak el egymástól, hogy a nögyeletnek egy az öszszel rendezendő kerti ünnepélyen majdan ismét találkoznak.

— **A magantanolók megvizsgálása a keresk iskolákban.** Az 1894. s. tanévtől kezdve a közép-kereskedelmi iskolákban záró érettségi magánvizsgálata mint értesülünk csakis 24 évet meghaladó, mely középiskolát végzett és legalább is 3 gyakorlati évet töltött minden folyamodhatik. A magánvizsgálatot minden osztályról külön-külön kell letenni három havi időközben. Egy-egy osztály vizsgalati díja 40 ft. A ki tehát ezentul keresk iskolákban magán után akar érettségi bizonyítványt szerezeni, — tekintve az iskolában divó magas tandíjat is — legalább is 400 frtot fog érteve fizetni. A kultuszminiszter azért adta ki e szigorú rendeletet, mert a kormánybiztosok jelentéséből kitűnik, hogy e magánvizsgálatok a keresk iskolák érettségi vizsgalatainak nivóját leszállították.

— **Kirándulás a Jakabhegyre.** A pécsi polgári kaszino tagjai tegnap sikerült kirándulást rendeztek. A kirándulásban a kaszinónak huszonkét tagja vett részt; reggel öt órakor indultak csak az éjszaka vétele őket haza. Volt cigány, volt bor, s így nem esoda, ha a tuzoknál virágos jó kedvű kerekedett. A társaságot különösen Csendes Alajos művelészte érdekelte, ki idegen foggyerrel egy a magusha dobott poharat lött ketté, majd egy földből töltényt talált el a jelenlévőket bámulatba ejtó művészzel. Az együttvölt tagokat Zsolnay lefénkyépezte.

— **Dalosok májaisa.** A Pécsi Dalárda már évek óta tervezte egy családias jellegű kirándulásnak a megtartását, de a szép terv mindannyiszor dugába dőlt. Most azonban előreláthatólag sikerülni fog, ha csak az egészséges záporos ezen legujabb tervet meg nem akasztja. Ezuttal a nobles-oblige elve győzelmeskedett s igen helyesen. A Hoffer női-önökiskolája növendékei a Pécsi Dalárda legutóbb megtartott hangversenyen több ízben a legnagyobb előzenyességgel közreműködtek s a hölgyeknek emez önzelen, szives faradozását most a dalosok egy mulatságos társuletkre való rendezésével öhajjakt nézve viszonzni. Szombaton delután tartják meg ezt a kétszéküvilt érdekes és kellemes összejövetelt, a már eskaknem teljesen elfeledett üszögi erdőkében, a hol is, a cigányok vig nótián kívül a hölgyek bijos éneke, a férfiak éreosen eszendő dalai s az elbűvölő vegyes karok felváltani a esendes kis erdő szármias lakóinak oly szépen, lágyan esengő édes danáját, fel-fel rázza édes álmból a kedves kis madár sereget. Este a díszes lampionok egész halmaza fogja a fák lombos tanyáit bevilágítani; a már eskaknem szokású vált villamos világítás azonban elmarad, de remélhető, hogy a jökevény okozta szüppörök elég tápanyagot fognak nyújtani az egész társaság felvillanyozására. A hazatérés az éjjeli 10 és fél órakor induló vonattal van terbe véve, de hát mines kizárva, hogy ezt a késői terminust is el ne mulasszák, hogy aztán majd a hajnali órákban vetőljönek haza — gyalogszerrel.

— **A keszhelyi gazdasági akademia növendékek Pecsétt.** Ma érkezett Belléyre, Albrecht kir. herceg birtokára a keszhelyi gazdasági akademia 31 hallgatója, 5 tanár vezetése mellett. A gazdaszati tanintézet hallgatói befejezven a kiterjedt királyi hercegi birtok szemlejét e hó 16-án reggel Pécsre érkeznek, hol előre megállapított terv értelmében meglátogatják a *Banlyaköfét*, megszemlelve a szentermes mikenjét, majd a Scholtz Antal féle sörgyárát, Zsolnay Vilmos malajokgyárát, *Litke* József pészgyóggyárt és a *sörtés hálólat* tekintik meg. Gondoskodás tör-

tént, hogy a fiatal tanulmányton levő gazdaszok mindenütt a telepek megszemlelés alkalmával a szükségelt fölvilágosítást is nyerjék.

— **Förster Béla** ű. Ö is megfizette az emberiség legrettehető adóját. A lelkes hazafi, a Pécsért mindenre kész polgár, városi virilista — csak volt. Tegnap este 8 órakor átult a másvilágra. Rég ideje, hogy nehéz beteg. Több ízben koringt rőla a hir, hogy a katasztrófa bekövetkezik; de szivós természete elhuzta a betegséget. Néhány nap óta az agonia minden eljele előkevetkezett. Nem ismert meg néha senkit, néha csak legmeglúthtebbjeit; tegnap este pedig szép esedenen elhunyt. Förster Béla köz- és váltó-ügyvéd 1821-ben született Pécsétt. Tanulmányai lépezten 1848-ban a közgazdaszati pályára lépett, melyen 1865-ig működött s ekkor az ügyvédi diplomának akként vette hasznát, hogy ügyésze, majd teljathalmu kormányzó lett a Bathányi-Stratmann Gusztáv herceg 42,000 kat. holdat tevő uradalmának. A herceg tudniillik Angliában lakott s Förstert, az akkor már jönevi ügyvédöt bizta meg anyagi érdekében képviselével Magyarorszagon. Förster e minőségében sokszor járt Londonban. A herceg 1883-ban meghalt Newmarketen, s ugyanez évben Förster is lemondott a teljathalmu kormányzó állásról. A meghalt herceg fia, Gusztáv gróf, aki 1848-ban honvéd volt s most Londonban lakik, atyja volt jószággkormányozóját barátságával tisztelte meg. Förster ez idő óta nem viselt hivatalt, csak a városi közigyegek intézésében vett tevékeny részt, mint a város egyik virilistája. Gyermekét rajongva szerette s büszkeség töltötte el, hogy fiat és leánya szintylo előkelő szerepet játszanak már a közéletben és társadalomban, mint ő nevével, szül. Horváth Etelkával, ki a legmagyabbar asszonyok között is mintaképet, s kivel 44 évig élt boldog esaládi életet. Legidőse fia, Aurél, Pestmegye egyik legkiválóbb birtokosa és a municiplio élcs észü szerepvivő egyénisége; Ötö Vasmegyében birtokos és országgyűlési képviselő; József slonovai birtokos, Géza huszárlohadnagy a 10. huszárrezndnél, leányai közül Lenke Molnár Kálmán honvéderesde neje, Etelka pedig Otéska Géza baranyai földbirtokos neje. A meghaldogult hült tetemet holnap, kedden delután 5 órakor kísérik örök nyugalomra.

— **Serenade.** Szombaton este 8 órakor a 44. gyalogreznd zenekara lampionös szerenádát adott *Róza* Bertalan térra-nesnek vezérőrmagy, gróf *Schlippenbach* István vezérőrmagy, *Leinger* Károly ezred-panesnek és *Kardos* Kálmán főispán lakása előtt. A katonazenekar játékát mindenütt nagy közönség hallgatta és kísérete ki a Krajcár-laktanyába, hova éppen takarodóra ért vissza.

— **Kérünk mások birtokot.** A városi kiadóhivatalban nem kis fölönütést keltett az utóbbi időkben a leíró szemelyzet körében egy szabályrendelet, mely meglehetősen csiklandós dologra vonatkozott, szépszámú \$okba vonva a szerelnek bizonyos faját, melyet törvényesen a legjobb akarral sem mondhattunk. A szabályrendelet elég kenyes, sőt kejes tárgyat közlebről nem határozhatjuk meg, elég legyen annyit, hogy ezen szabályrendelet megalkotását a közigazgatás szükségének tartotta, minek következtében az kinyomatván, a bizottsági tagoknak megküldött. Es open itt van a bökénő. A kiadhatóatlan tartalmu szabályrendeletet szethordták a városban, csakugy nyíltan, és mi természetesen, minthogy azt — ha csak az illett bizottság tag résen nem volt és hamorosan el nem zárta — kiváncsian olvastak el a haziak, gyermekek, fölserdültek egyaránt, ugy ahogy jött a

kézbésítés. — Emiatt képzelhető a bosszúság a bizottsági tagok között és ez a bosszúság nem is alaptalan, mert ha a kézbésítésnek meg is kellett volna történnie, gondoskodni kellett volna, hogy a szabályrendelet borítékban kézbesítésük és kizárólag csak a címzett kezébe, ami által sok kellemetlenségtől kíméltek volna meg a bizottsági tagok és családtagjaik. A tanúság ez esetből az, hogy ily kényes nyomtatványokat borítékban kell jövevény kézbesíteni.

— **Athlyezés.** *Czángl* Károly vasúti forgalmi hivatalnokot Pécsről Hatvan állomásra helyezték át.

Színház, irodalom, művészet.

**** Rip-Rip,** Planquett szép zenéjű operettje egyetemben a közkeletvelségnél örvendő *Dezséry* Gyula jutalomjátékával nagy közönséget vonzott a nyári színházba. E kettős vonzóerőhöz járult még az körülmény is, hogy a címszerepet közönségünknek sok éven át volt kedvence, *Pintér* Imre, jelenleg a budai színhöz, tavaszról kezdve azonban ismét Somogyi társulatának tagja, énekelte. Hangja, mióta túlnik távol van, mitem vesztett bájából és üdéségéből, sőt mintha még érecesebben esengélt volna, mint azelőtt. Játékában is szép haladás jeleit láttuk, hogy bátran megérdemli a jelzőt, hogy ő ma a vidék legjobb baritonistája. Rip feleségét, a hegyi szellemet és Alicet, Kállay Lujza, Fodor Ilona és Juhász Ilona énekeltek. Kállaynak szépen esengett hangja, csak fölmelegedni nem tud. Fodor Ilona nagyon fess szellem volt, melyet a természet minden bájjal felruházott; de — hangja nimes. De nem is lehet mindenki Blaha Lujza. Juhász Ilona a levéliárat szépen énekelte, partnere *Nagy* Imre azonban rége énekelte ily kellemetlen hatással, mint Rip előadásánál. A jelentéktlenebb szerepek *Lévay* Sárkán és *Kézdy* Julisnáj jó kézzben voltak. *Dezséry* jutalomjátékain nem szertel fölűtűnteltelti és mert elvölű mindíg oly szerepet játszik, hol nem sok dolga akad. Ripben a polgármestert alakította. — Tegnap két előadás is volt. Délután jó előadásban. A szókűtt katonáj, e nagybecsű népsziművet játszóttak, este pedig negyedszer ismételték gyűr közönség előtt a „Szép Meluzinát.

**** Pécsi szerző a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színház bíráló bizottsága szindarabot fogadott el előadásra *Buday* Bélától, a nemrég Pécsétt működött kir. mérnökűtől, aki tudvalevűleg pécsi fiu.

**** Tompa Mihály** műveinek képeseskiadásából, melyről már megemlékeztünk, *Méhner* Vilmos kiadásában immár az első tizenkét fűzet megjelent. Oly elegáns a nyomás, és oly szépek a műhöz rajzolt képek, hogy Tompa összes műveidiszét képezendik minden könyvtárnak.

TÁVIRATAINK.

Az új miniszterium.

Budapest, földadatott június 11. éj-jel 12 órakor, a pécsi táviróhivatalban *fülvételt* június 11 **reggel 7 óra 12 perckor.** (A „Bud Corr.” eredeti távirata a „Pécsi Újság”-hoz.) A király ma (vasárnap) délután 2 órakor fogadta *Wekerle* miniszterelnököt hosszabb kihallgatáson. Ez volt a végleges döntés hivatalos momentuma. Ekkor hagyta jóvá a király az új miniszteriumnak a miniszterelnök által előterjesztett névsort, mely szerint:

miniszterelnök és pénzügyminiszter: **Wekerle,**
belügyminiszter: **Andrássy Gy. gr.**
igazságügyminiszter: **Szilágyi,**
vallás- és közoktatásügyminiszter: **Eötvös Loránt** br.,
honvédelmi miniszter: **Fejérváry,**
kereskedelmi miniszter: **Lukács,**
a földmívelésügyi-minisztérium vezetésével *ideiglenesen* **Fejérváry** Géza báró bívalott meg, mivel ezen tárcá átvételére vonatkozólag a tárgyalások még folyamatban vannak.

A miniszterek még a mai (vasárnap) este folyamán kézhez vették kinevezéseket, s a két új miniszternek, *Eötvös* Loránd bárónak és *Andrássy* Gyula grófnak eskütétele holnap 11 órára tűzettek ki. Az eddigi állásukban ujjonnan megerősített minisztereknek nem kell újból eskűt tenniük.

Az új kabinet, mint már jelentettük, holnapután, kedden, fog az országgyűlés két házának bemutatkozni, még pedig a képviselőházban a délelűt 10 órakor, a főrendi házban pedig a délután 2 órakor tartandó ülésen.

Eötvös Loránt báró vallás- és közoktatásügyi miniszter ma (vasárnap) este 6 órakor jelent meg először a szabadelvű pártkörben, ahol a legszívélyesebb ovációkkal és szerecsenkívánatokkal halmoztták el. *Eötvös* báró több órán át értekezett a körben *Csáky* Albin gróffal. Később *Andrássy* Gyula gróf is megjelent a pártkörben, ahol őt is minden oldalról szívélyesen üdvözölték.

Az ifjúság és a királyi döntés.

Budapest, június 11. (A Bud. Corr. eredeti távirata a Pécsi Újság-hoz.) Némely lapoknak az a híre, mintha az egyetemi ifjúság tüntetésre készűlne Ó fűlsége ma esti elutasítása alkalmából, miként velűnk közűlik, teljeseen alaptalan.

Az új miniszterek eskűletéle.

Budapest, június 11. (Eredeti távirat.) Az új miniszterek: *Eötvös* Loránt báró és *Andrássy* Gyula gróf ma délelűt 11 órakor tették le a hivatalos eskűt a király kezébe. Az új rend szerint *csak magyar méltóságok* funkcionáltak ezen eskűletétnél és pedig *Wekerle* Sándor miniszterelnök és *Széchényi* Gyula gróf főajtónálló mester. Az eskűformát *Tarkovich* Ödön államtitkár olvasta föl. Az eskűletél a budai királyi várak kihallgatási termében történt. Az urak mind magyar díszben jelentek meg a nagykereszt szalagjaival. *Andrássy* Gyula gróf, a király személye körűli miniszter honvéd huszárhadnagy egyenruhában jelent meg. Az eskűletél után Ó fűlsége először is *Andrássy* Gyula gróft s azután *Eötvös* Loránt bárót hosszabb kihallgatáson fogadta.

Az új miniszterium.

Budapest, június 11. (Eredeti távirat.) Az új miniszterium kinevezésére vonatkozó legfűlsőbb kéziratok, a mint értesűlűnk, a „Budapesti Közűly” holnapi keddi számában fognak megjelenni.

Wekerle miniszterelnök tegnap délután hosszabb látogatást tett *Szlávy* József főrendiházi elnöknel és *Bánffy* Desző bárónál, a képviselőház elnökével. Délután 3 órakor a miniszterek tanácskozásra gyűlnek össze, 5 órakor pedig *Wekerle* Sándor az új kabinet megalakítását ebédell ünnepli.

A király ma este 8 óra 40 perckor indul el Bécsebe. Minden hivatalos bucsuzást mellözni kért.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktűzűsén.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Június 11.	Pénzb. árt. o. ó.
1. Magyar aranyárjaredek 4 ⁰⁰	120.50
2. Magyar koronárjaredek 4 ⁰⁰	94.90
3. Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 ¹ / ₂ 2 ⁰⁰	127.—
4. Magyar vasuti kölcsön ezűstben 4 ¹ / ₂ 2 ⁰⁰	101.75
5. Magy. kel. vasút áll. kötv. 1876-ból	124.—
6. Magy. földterem. kötvény 4 ⁰⁰	125.50
7. Italmerési jog megváltási kötvény	100.—
8. Horvát-szlavon földterem. kötvény	90.—
9. Magy. nyerecsomsorsjegy kölcsön	149.50
10. Tiszaszab. és szegedi sorsjegykölcsön	142.25
11. Osztrák árjaredek papírban	63.30
12. Osztrák árjaredek ezűstben	98.25
13. Osztrák árjaredek aranyban	125.50
14. Osztrák koronárjaredek 4 ⁰⁰	—
15. 1860. évi osztrák államsorsjegy	147.—
16. Osztrák-magyar bankrészevény	995
17. Osztrák hitelbank-részevény	433.75
18. Osztrák hitelintézet részvény	350.40
19. Osztr. magy. államsvasút részvény	340.75
20. 20 frankos arany (nyelcsendör)	924
21. Német hivatalmi marka	61.25
22. Londoni vista	125.15
23. Párisi vista	49.70
24. 20 markás arany	124.25

Időjelzés: felhűzet, helyenként esapadék, hűsűlyedés.

Szerkesztői üzenetek.

Sz. O. Pécsétt. Szivesen tennék eleget óhajának, de oly elkűve érkeztek be helyreigazítási sorai, hogy a sokat olvasó közönség idűzköben már el is feledte, mi volt a mult heten a lapban.

T-s. Imre. Kérjű minél gyakrabban híreit és közleményeit. Igazán örvendűnk a jó híreknek.

H. S. Mohács. K. ur már régebben nem levelezte a „Pécsi Újság”-nak, tehát az ugy bennünket nem is igen érdekelhet.

Kis kíváncsi Pécsétt. Ön azt kérdi, kifűzette magát az a sok távirat lapunknak, melyet annak idején *Kessuth* halálával, az utóbbi hetben a politikai válságokról is közűlűnk. Pénzben számítva a dolgot biz ez magát ki nem fizetheti, mert több új számunk is volt, hol egy napon 30-40 forint távirat-költséget volt, mit hogy bevegűnk 5000 példányt kellett volna aznap eladnunk. Annyt Őn is ért a hirlapűzlethez, hogy ez Pécsétt lehetetlen. A hirlapnak áldozatot is kell hozni tudni, és ép ezen áldozatok helyes elhelyezésében keresendű némely lapnak nagy sikere. Mi nem riadunk vissza semmi áldozattól. Siker járjand-ezen áldozatkészűséggel, az a jövő títka, de mi bizűnk közönségűnk bennűnkét kitűntető jűndulatában, mely fűradásainkat eddig is szépen jutalmazta meg.

A. Tolnavármegyé T. szerkesztűségének Szegűrd. A lapunkból átvett híreknel kérjűk szivesen arra figyeli, hogy ne más lapot nevezzenek meg forrásnak, hanem a mienkét, a honűt a hirt hűnyűleg átvettek.

Felűlű szerkesztű és lapűjalűsűdűs:

LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

Baranya vármegye és Pécs város régészete.

Vázlatos előadásban írta **Juhász László** ügyvéd.

(7. közlemény.)

Miőn a jelzett dunai castellumok az őrségek szaporítása miatt szűkek, részint a barbarok gyakoribb támadásai miatt kevésbé biztosak lettek, a megye belsejében is emeltettek katonai állomások.

Igy a mons aureusra támaszkodva építtetett, a mai Baán község határában Quadriburg, mely egy négyszög alakú négy sarkotornyalny eliatott erősség volt; a gyűjteményben levő tégelről olvasható Quadriburg felirat; tisztába helyezi, hogy e négy szögben épült erősségnek ez volt megevezése. Ily Quadriburg Vas megyében is előfordul.

E Quadriburg mellett volt a mons aureus és Baranyavár Antianum erősség is, mely erődítmények úgy látszik összetartoztak s egy nagyobbiszéri katonai fegyverhelyet (arsenált) képeztek. Ennek bizonyítására megemlítem, hogy mind Baranyavár, mind Baán határában találtak nagy mennyiségű nyers vasat, azokivül nagyobb vasszerszámokat, mint üllőt, nagy kalapácsot s egyéb vas eszközt, mi kétségtelemre teszi, hogy itt nagyszerű fegyver gyár volt, a melyben a római haderőnek itt elhelyezett osztályai számára a fegyverzet készült.

Minthogy a megye délkeleti részén fekvő Duna vonal és Dráva sarak a germánok és sarmaták támadásainak különösen kitéve volt, ezen posztók különös megerősítést igényeltek, ezért a fentebb említett katonai helyeken, igen nagy haderőt tartottak készenlétben; e körülmény pedig ismét azt eredményezte, hogy a pénzsel rendezekett legiök, ezek tisztjei és hozzátartozói, kik magasabb igényekkel, is bírtak, az ipart és művészetet iparosok és művészek telepítése által előmozdították.

A tapasztalat ezt igazolja; mert nem egy művészeti köemlék, főmön izléssel — és művészi szakértelemmel kivitt ékszer, edény, avagy egyéb tárgy találtakat e vidékeken.

Baranya a meghódítás után azonnal alsó Pannoniához (inferior) tartozott; Galerius alatt pedig ennek neje: Valeria tiszteletere „Pannonia Valeriána“ nevezetett.

Maximianus Diokletianus és Galerius a Balaton lecsapolása, a mai Sió es torna alkotása, az ő s erdők irtása és a termő felületek szabályozása által e megvét földművelésre mindinkább alkalmassá tevé, Baranya már a római uralom alatt termékeny tartomány és Rómának egyik dics kamarája volt.

Próbus császár alatt a mons aureuson és szintén a pécsi aranyhegyen s még néhány szőlőhegyen bortermelés iletett.

A megye északi részében is találtam néhány, már a római időben épült Castellumot így: a jágonoki határában a Dáróvár név alatt ismert várhegyen; továbbá Gödrében a községi erdő felé, hol két német ember három évvel ez előtt két római fazék bronz pénz talált, többnyire a két Constantin. Valens és második Valentiniántól; e pénzek ezek nagymennyiségből következtetve, vagy egy gazdag római magán emberé, vagy egy katonai szárny hadi pénzei lehettek

Ugyane kincsek arany és ezüst részét az illető azonban édes tehérként természetesen magával tovább vitte. E pénzekből mintegy egy kilogramot megvettem.

Pécs és vidékének tárgyalására térve egész bátorsággal merem állítani, hogy a megye ezen része első Claudius császár által foglaltatott el.

Sok évi kutatásaim során nem volt estem, hogy Oktavián Augustus Tiberius, vagy Caligula császártól bármely pénzt Pécsen vagy a Mecsek egész oldalán Bodáig vonuló római telepeken valaha találtak volna; mig ellenben közvetlenül e három császár után következő Claudius-tól egyedül Pécs területén legalább 70 darab különféle veretű pénzt találtam Ebből bizonyosan állithatom hogy e császár harcsoai a római pénzt e területeken először szórták el; Claudius-tól kezdve minden császár pénze több kevesebb számban hasonlóan előfordul; lehetetlen tehát, hogy ha itt Claudius előtt már római ember megfordult

volna, hogy ezek után e császárök pénzei is elő ne fordulnának.

Ez állítással a hódítás fizikai lehetőség tekintetében is megevezik.

Bár Caesar Octavián óta a rómaiak Pannoniát meghódított tartománynak tekintették, mégis e hódítás Pannonia belseő részeire ki nem terjeszkedett.

Tekintve azt, hogy Pécs és vidéke népes és harcra képes pannon — kelta gyarmatok által e időben már egészen betelepítve volt s tekintve azt, hogy a római hódítás elől a Duna és Dráva vonalról ide menekült pannon kelták, ezek hadi erejét növelték, miről a rómaiaknak, mint ügyes taktikusoknak is elég biztos tudomásuk volt, természetesen találhatjuk, hogy a megye belsejébe, Pécs és vidékeire hatolni csak Claudius alatt mertek.

A rómaiak hadi tudománya, a hősi ellentállás dacára itt is győzött. A ceréki magaslatokon talált csontváz telepek minden valószínűség szerint e vidék elfoglalása körül folytatott csatákban elesett harcsok csontjait takarják; és csakugyan e magaslat hadi posztiónak igen alkalmas volt.

E hullák annak idején nagy tömegekben és rendetlenül, de már nagy részben római időből való kegyelet tárgyakkal és edényekkel földeltettek el.

Elfoglalva levén Pécs és vidéke, a római hadászat a megszálló csapatok részére védelmül itt is először várakat (castellumokat) épített.

Pécsen a régi castellum a vártemplom és püspöki székhely körüli ma is részben fenálló várfalak belseő területén volt, mely magában foglalta még a mai alsó sétátér felét is. A Lítke házain irányra északnak húzódván ez az északi fállal összefüggött. E castellum lakóinak temetkező helye a Lítke és ezzel szomszédos telkek területe volt.

A későbbi római időben, miőn a külső területeken szórvaóvoson lakott villák részint az ujra elszaporodott bányászóttek, részint a mindinkább feltűnő barbarok támadásai miatt biztos lakhelyül már nem szolgálták, építettek a nagy kőrfalak, hogy a római elemnek Sopianae biztos menhelyül szolgálhatott.

Szóllós, Tóttós és Boda határáiban is találni római castellumok falazataira.

Minthogy az antoninusi utmutató (itinerarium) e vidék-ről, mint Sopianaeal — többes számban emlékezik u. m.: „Iter a Sirmio per Sopianas Treneros“ usque, és „a Sopianis Aceino“ s ismét iter a Sopianis Bregetio tehát egy oly helyet nevez meg, mely alatt többes szám fogalma értetvén, ez elnevezés gyűjtőnév természetével bír; ha tekintetbe vesszük, hogy a rómaiak itt a gyarmatok nagy számát találták, miket ő k elfoglalván e coloniákat többnyire kényelmes és díszes villákkal építettek be Pécs és vidéke területein; egészen természetesen fogja a szives olvasó találni azon állítást, hogy Sopianae alatt nem egyedül a mai Pécs, hanem minden a Mecsek lejtőin talált colonia összevéve együttesen értetett coloniae sopianae röviden Sopianae elnevezéssel, Sopianus kelta vezér után, kinek e vidékbeli coloniák tartományai voltak. Pécs tehát Sopianae nevű része volt.

Ezen állítást még az is megerősíti, hogy alig hihető, hogy — mig Baranyának sok ezenkél kisebb jelentőségű helye megevezéssel bírt; a Pécs-től Bodáig terjedő négy erős gyarmat semmi elnevezéssel nem bírt volna, alig hihető, s ez csak úgy lehet, hogy e helyek is Sopianae nevű nevezettek.

(Folyt. köv.)

Felölös szerkesztő és kiadó tulajdonos

LENKEILAJOS.

A „Pécsi Ujság“ nyomdaja.

Arverési hirdetés.

Alulírt kir. végrehajtó az 1881. t. c. 102. §-a szerint közhírré teszi, hogy a pécsi kir. törvényszéknek f. évi 2907. sz. végzése folytán Krauz Abr. fia pécsi cég javára Krauz Lajos danesházai lakosnál 227 frt 52 kr. o. é. tőke, ennek kamatai, 38 frt 45. hrban megállapított költség besztetésére f. é. március hó 2-án bíróság le- és felöfoglalt és 379 frtra becsült palinkás kazánok, tehén, butor és egyéb ingóságoknak Danesházán a helyszínen leendő elárverésére f. évi június hó 14. napjának délelőtti 10 órája tűztetik ki.

Szent-Lőrincen, 1894. évi május 25.
Könczy

Köszvény és csúban szenvedőknek ezonnal a legáltalább körökben

Horgony-Pain-Expeller

elvezetés alatt dicsőreleg ismeretessé vált **Tinc.**
Capaci comp. ajánlólóg legyen emlékezős hozzá.
Ezen népszerű házi szer 25 óta, mint legmegbízhatóbb fájdalomcsillapító bedörzsölés ismeretes és mindig alkalmas, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Úvege 40 kr., 70 kr. vagy 1.20 krajár aron a legtöbb gyógyszer-tárban kapható. Azonban „Horgony”-védjegyre ügyelendő, mert csak a város horgonyval ellátott üvegei valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszer-tárához: Richter gyógyszer-tára az arany oroszlanhoz Prágában vagy Török József gyógyszereshez Budapesten.

Hirdetések

jutányos áron felvé-
tetnek a
„PÉCSI UJSÁG”
kiadóhivatalában.

A hidegvizgyógyintézet

az Engel-féle fürdőben

a tudomány újabb vívmányai szerint felszerelve
villamoszás, massage és villamos gyógy-
fürdőkkel (a massageban jártas személyzettel)

nyári időnye már kezdetét vette.

Az intézet 12 évi fennállása óta kezelt betegek kimutatása szerint legjobb sikert eredményezett **ideg-bántalmaknál**, névszerint: hysteria, neurasthenia, neuralgia, különféle hűdések, gyengeségi állapotok s egyéb gerinc s könnyű idegbántalmaknál, továbbá mindennemű férfi és női bajoknál, vérszegénység és sápkornál, gyomor, bél- és tüdőhurutnál, csúszos és köszvényes betegségeknél, valamint a különböző szervek vérkeringési bajainál, gyakori fejfájás, almatlanság, szédülés és szivdobogás, mellszorulás (asthma), idült székrekedés stb.

Felvétel és orvosi rendelés Széchenyi-tér 2-ik, szám, 11—3-ig.

Dr. LOEWY LIPÓT orvos.

Levelekre szívesen válaszoltatik. 4049

Igen fontos találmány!

a „COLUMBUS” cimbalomverőfé.

Az époly fáradtságos, mint általában pamutozást és cőrnezést feleslegessé teszi, a mennyiben egyzserűen reahuzandó a verőpálczára, melyről mindenkor le is húzható; a legfinomabb nemezéből készült, a verőpálczákra rásimult és selyemgubó alakú; megszűntet- a pamutokat tompító hatását s a kellemetlen kopoi- gás helyett kellemes csengő hangokat nyernék, soha- sem pusztul el, miután esetleges kopás után egy ke- véssé forgatva, ismét egy új verőfejet pótol; ára a verő- pálcák minősége szerint: frt 2.—, 2.10, 3.— és 3.50. Külön a „Columbus”-fejek párja 1 frt. feltalálója a **STERNBERG ARMIN és TESTVÉRE** cég, es. és kir. kir. szabadalmazott hangszeripar. **Budapest, VII. ker. Keresztút 36. sz.** — A „COLUMBUS”- cimbalomverő- és zongoraszerűről kiváló szaktekinté- lyeik elismerő nyilatkozatai tanuskodnak. 4044

Kivánatra nagy képes árjegyzék cimbalomokról és más egyéb hangszerekről ingyen és bérmentve.

„Ne a lábhoz menj, hanem a fejhez”

mondja egy régi közmondás.

Joggal vonatkoztatnám ezt az én üzletemre, mert csak ily nagy üzlet, mint az énöm, képes nyújtani közpénz vásárlással utján őrölt áru-készletet és egyéb előnyök, ke- ves költséget, melyek végső következtetésben a vevőknek javára szolgálnak.

Gyönyörű minták magánvevőknek ingyen és franco.

Gazdag tartalmu mintakönyvek, melyek páratlanok, **szabóknak** bermeintelenül.

✦ **Ruhaszövetek** ✦

Peruvien és dosking a klérus számára, szába- lyeszerű egyenruha-szövetek hivatalnokoknak, veteránoknak, tuzoltöröknek, formászövetek, utasági alkalmazottaknak, postá- rúkat, **billárd- és látszóasztalokra, kocsiát- huzatokat, loden és vízhatlan szövetek vadász- ruhákra, mosósövetek, utazó plaidek,** 4 főtől 14 főtig.

Értékes, jó, tartós, tiszta gyapot posztó- szöveteket és nem olcsó rongyokat, melyek a fonatát sem állják, ajánl

Stikarofszky János

Brünn (Osztrák-Manchester)

Legnagyobb gyári posztóraktár 1/2 millió forint értékben.

Szállítás csak utánvét mellett.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz, franci és angol nyelven. 7472

2 arany
13 ezüst
érem.

9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda-lele

Korneuburgi marha-táppor

lovak, szarvasmarha és juhok számára.
Egész dobozzal 70 kr. — fél dobozzal 35 kr.

40 év óta a legjobban ismételten használatban, étvágy hiánytalan, rossz emésztésnél, valamint tehéneknél a tej javítása s a tejelők pesség fokozása céljából.

Fő letet:

Tessék főtebbi
védjegyre ügyelni
s a vezérelt fiatal-
fontosban kifejezni
K w i z d a - l e -
Korneuburgi
marha-táppor.

Kwizda Ferenc János
ostre, cseh kir. és román
kir. úy. szallító kerületi
gyógyszerárban
KORNEUBURGI-BAUN,
Beck meiten.

Valódi mino-
ságtanban gyógy-
szertárban és
drogistaiknál
kapható.

A tavaszi és nyári idényre

dús felszerelésben a lelegegánsabb párisi és bécsi kalap-
modellek a legjutányosabb árakon kaphatók nálam.

Nagy választék

gyermek - kalapokban, negligé- és utazó kalapokban.

Megrendelések pontosan és izlésesen eszközöltetnek.

Számos megbizást kér mély tisztelettel

KILLER RÓZA
divatárusnő.

Mennyegző és alkalmi ajándékoknak

szánt tárgyak szabott gyári árak szerint nagy választékban, rendkívül izléses
kivitelben, valódi ezüst és china ezüsből

 5 forint — 20 forintig

ugymint :

Felszolgáló tálcák majolikabetéttel,

asztali állványok,

kenyérkosarak, gyümölestartók, étszerek stb.

a legjutányosabban beszerezhető

SCHÖNWALD IMRE

ékszergyárosnál
Pécsett, király-utca, Hattyu-épület.